

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ВИКЛАДАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 035 Філологія

спеціальності:

035.043 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
освітньо-професійна програма:

Мова і література (іспанська)

Укладач: Каніболоцька О.А., кандидат педагогічних наук, доцент; в.о. завідувача
кафедри викладання другої іноземної мови

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри викладання другої
іноземної мови
Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2023р.
Завідувач кафедри

О.А. Каніболоцька

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
Факультету іноземної філології

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
Факультету іноземної філології

О.А. Каніболоцька

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено
з гарантом освітньо-професійної програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Кількість кредитів – 2	Обов’язкова	
		Цикл професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 035 Філологія	Загальна кількість годин – 62	Семестр:	
Предметна спеціальність 035.043 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська		2-й	
Освітньо-професійна програма Мова і література (іспанська)	Змістових модулів – 2	Лекції	
		16 год.	0 год.
		Практичні заняття	
		16 год.	0 год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 24	Самостійна робота	
		30 год.	0 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Методики викладання іноземної мови» є забезпечення методичної підготовки студентів до реалізації професійних функцій учителя іноземної мови, а саме:

- Навчання іноземної мови: формування в учнів іншомовної комунікативної компетенції, виховання, освіта й розвиток учнів засобами іноземної мови на уроці та в позакласній роботі.
- Науково-методичної та організаційно-методичної роботи з упровадження у навчальний процес інформаційних технологій навчання іноземних мов.
- Навчально-методичної роботи, в тому числі з вивчення, узагальнення та розповсюдження нових методів навчання іноземних мов.

Основними **завдання** курсу є:

- Створити у студентів широку теоретичну базу, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання ІМ як засобу спілкування, освіти виховання і розвитку.
- Ознайомити студентів з найбільш відомими методичними напрямками, системами і методами, формами і засобами навчання ІМ.
- На базі одержаних теоретичних знань розвивати у студентів творче методичне мислення, яке допоможе їм у вирішенні різноманітних методичних задач, що виникають у навчально-виховному процесі ІМ у школі.
- Сприяти формуванню соціокультурної компетенції майбутнього вчителя ІМ.

- Розкрити основні компоненти теорії сучасного навчання іноземних мов в середніх навчальних закладах і на цій основі навчити студентів використовувати теоретичні знання при вирішенні питань, які відносяться до практики навчання.
- Ознайомити студентів з сучасними провідними тенденціями у навчанні іноземних мов як в нашій країні, так і за кордоном.
- Показати складові частини і засоби сучасної методики навчання як науки, мотивувати у студентів творчий пошук в процесі навчання іноземних мов.
- Познайомити студентів з сучасним позитивним досвідом роботи вчителів завдяки залученню до змісту курсу даних із періодичної преси про новаторський досвід педагогів.
- Сформувати у студентів практичні вміння і навички використовувати одержані знання на практиці завдяки підготовки фрагментів уроків, методичного обладнання, методичної обробки аутентичних матеріалів.
- Залучити студентів до читання спеціальної літератури шляхом включення до змісту семінарських занять наукових статей відомих методистів нашої країни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

<i>Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності</i>	<i>Методи і контрольні заходи</i>
1	2
<p><i>Програмні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 2 Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. – ЗК 3 Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями. – ЗК 4 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел із застосуванням навичок використання інформаційних та комунікативних технологій – ЗК 5 Креативність - здатність генерувати нові ідеї, виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – ЗК 6 Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства. – ЗК 7 Здатність працювати в команді та автономно. – ЗК 9 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. – ЗК 11 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК 12 Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях, а також до адаптації та дії в новій ситуації. – ЗК 16 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. – СК 4 Здатність до гіпотетичного та інноваційного мислення, до генерування нових ідей. – СК 9 Уміння оперувати концептуальними знаннями щодо проведення науково-дослідної роботи, усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та / або інноваційних розробок у галузі філології. – СК 14 Здатність до використання спеціальної термінології в обраній галузі професійних досліджень. – СК 16 Здатність розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень та застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціальності для вирішення професійних завдань. – СК 17 Уміння набувати нові знання, використовуючи сучасні 	<p>Методи:</p> <p>Наочні методи (схеми, моделі).</p> <p>Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником).</p> <p>Практичні методи (творчі завдання, кейси, розробка проєктів).</p> <p>Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).</p> <p>Проблемно-пошукові методи (репродуктивні).</p> <p>Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій, кейсів).</p>

<p>інформаційно-освітні технології.</p> <ul style="list-style-type: none"> – СК 18 Здатність до здійснення навчально-методичної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах. – СК 19 Здатність кваліфіковано й коректно з точки зору теорії мовознавства, літературної теорії та методики викладання іноземних мов застосовувати іншомовні компетенції у різних сферах професійної діяльності. 	
<p><i>Програмні результати навчання</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – РНЗн1 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог. – РНЗн2 Розуміти основні закономірності мовної еволюції, ключові методичні та літературознавчі концепції; особливості розвитку окремих галузей філології; стан сучасної мовної освіти та перспективи її розвитку; застосувати мови у відповідності до ситуації спілкування, аналізу художніх текстів з точки зору лінгвостилістичного та літературознавчого підходів. – РНУ1 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, літературознавстві, міжкультурній комунікації та педагогічних науках; оцінювати їхні історичні надбання і новітні досягнення; характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації – РНУ2 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує вміння долати психологічну інерцію при здійсненні філологічних наукових досліджень, застосування нових підходів та прогнозування, організації дослідницьких робіт 	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Теоретичне та практичне тестування за змістовим модулем.
<ul style="list-style-type: none"> – РНЗЗ-2 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації; доцільно використовувати лексичні, граматичні, стилістичні та структурні особливості іншомовної наукової літератури; термінологію галузі наукового дослідження; мовні кліше, що є необхідними для адекватного вираження відповідних ідей та понять, а також для розуміння і продукування широкого спектру текстів у науковій сфері (усно та письмово) – РНЗЗ-3 Організувати навчальний та освітній процеси з суб’єктами освітньої діяльності у відповідності до їхніх запитів та здібностей, адекватно презентувати актуальну мовну та мовознавчу інформацію та роз’яснювати іншопольтурні реалії на основі розуміння понять, підстав, принципів і форм організації дискурсів різного типу; особливостей мовних кліше та імплікації певних ідіоматичних висловів, лінгвокраїнознавчих понять, релевантних для культури, мова якої вивчається, методів та способів навчання іноземних мов суб’єктів навчального процесу у відповідності до вікових, психологічних та інших особливостей – РНАіВ-1 Віднаходити та використовувати джерела офіційної інформації про актуальні проблеми та основні тенденції розвитку методики вивчення іноземної мови; дотримуватись правил академічної доброчесності; – РНАіВ-2 Працювати з бібліотечними фондами, фаховими виданнями – РНАіВ-3 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у 	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний). Самостійно-пошукові методи (індивідуальна робота, практична робота).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – захист методичних проєктів; – індивідуальне завдання (ІЗ); – екзамен.

<p>професійному колективі та з представниками інших професійних груп; психологічно грамотно та професійно спілкуватися у викладацькому колективі;</p> <ul style="list-style-type: none"> – РНАіВ-4 Застосовувати навички роботи з новітніми інтерактивними методами навчання іноземних мов на різних етапах їхнього освоєння різними суб'єктами освітньої діяльності з опорою на сучасні знання з вікової психології, досягнення методики викладання іноземних мов та з урахуванням специфіки кожної з мов, що вивчається. – РНАіВ-5 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність. – РНАіВ-6 Впроваджувати основні характеристики національної та зарубіжної системи освіти, спираючись на чинне законодавство – РНАіВ-11 Вміти застосовувати у професійній навчальній діяльності іноземні мови у відповідності до вікових, психологічних та інших особливостей учнів – РНАіВ-13 Кваліфіковано володіти методиками та інноваційними підходами щодо форми й змісту викладання іноземних мов. – РНАіВ-14. Набувати нові знання у сфері філології та викладання іноземних мов (у т. ч. з використанням сучасних інформаційно-освітніх технологій). – РНАіВ-15. Здатність до пошуку нових підходів у науковометодичній та організаційно-методичній роботі - запровадження у навчальний процес нових інформаційних та мультимедійних технологій, у тому числі інтенсивних методів навчання, індивідуального навчання тощо. – РНАіВ-16 Вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень. – РНАіВ-17 Вміти організувати професійну діяльність відповідно до вимог безпеки життєдіяльності. 	
--	--

Міждисциплінарні зв'язки. Методика викладання іноземних мов, як самостійна наука і як дисципліна навчального плану має в якості базових дисциплін педагогіку, психологію, лінгвістику. Методика навчання іноземних мов насамперед базується на даних загальної педагогіки при вирішенні таких питань, як: цілі навчання, зміст навчання, організаційні форми роботи і інше. З урахуванням основних принципів дидактики організується процес навчання іноземній мові, розробляється теорія уроку, вибираються методи контролю іншомовних навичок і умінь. Специфічні принципи навчання іноземних мов – предмет окремого розгляду в темі “Зміст, принципи і методи навчання іноземних мов”.

Методика навчання іноземних мов базується на урахуванні таких процесів як: мислення, пам'ять, запам'ятовування, сприймання, увага та з урахуванням положень педагогічної психології, зокрема мотивації (зовнішня, внутрішня, комунікативна, лінгвопізнавальна та інструментальна). Методика навчання іноземних мов опирається на основні положення лінгвістики: положення про соціальність мови та положення про неподільність зв'язку мови і мислення; черпає із лінгвістики зміст навчання (тексти, ситуації), мовний матеріал (лексику, граматику, фонетику), актуалізований в усному і письмовому мовленні, трактування мовних явищ.

3.

Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

<p>ЛЕКЦІЯ 1 Формування іншомовної мовленнєвої компетенції у говорінні</p>	<p>СЕМІНАР 1 Говоріння як усна форма мовлення</p>
<p>ЛЕКЦІЯ 2 Формування іншомовної мовленнєвої</p>	<p>СЕМІНАР 2 Писемне мовлення як вид репродуктивного</p>

компетенції у письмі	мовлення
ЛЕКЦІЯ 3 Формування іншомовної мовленнєвої компетенції в аудіюванні	СЕМІНАР 3 Психолого-лінгвістичні й методологічні основи аудіювання як рецептивного виду мовлення.
ЛЕКЦІЯ 4 Формування іншомовної мовленнєвої компетенції у читанні	СЕМІНАР 4 Методика формування іншомовної компетенції в читанні

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ЛЕКЦІЯ 5 Планування навчання іноземної мови в загальноосвітній школі	СЕМІНАР 5 Аналіз програми і підручників з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів / спеціалізованих шкіл
ЛЕКЦІЯ 6 Основні форми навчального процесу з іноземної мови. Урок як основна форма навчання ІМ	СЕМІНАР 6 Форми контролю і оцінювання знань учнів
ЛЕКЦІЯ 7 Контроль у навчанні іноземних мов як складова організації начального процесу	СЕМІНАР 7 Типи і види уроків ІМ. Структура уроку ІМ. планування уроків ІМ.
ЛЕКЦІЯ 8 Методи, сучасні технології та засоби навчання іноземних мов	СЕМІНАР 8 Дискусія. Досвід проведення уроків ІМ. Електронні ресурси.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	16	16	8	-	8	-	0	-	8	20	28
2	16	16	8	-	8	-	0	-	8	24	32
Усього за змістові модулі	32	32	16	-	16	-		-	16	44	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30			-		-	30	-	20	20	40
Загалом			62							100	

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Формування іншомовної мовленнєвої компетенції у говорінні	2	
2	Формування іншомовної мовленнєвої компетенції у письмі	2	
3	Формування іншомовної мовленнєвої компетенції в аудіюванні	2	

4	Формування іншомовної мовленнєвої компетенції у читанні	2	
5	Планування навчання іноземної мови в загальноосвітній школі	2	
6	Основні форми навчального процесу з іноземної мови. Урок як основна форма навчання ІМ	2	
7	Контроль у навчанні іноземних мов як складова організації начального процесу	2	
8	Методи, сучасні технології та засоби навчання іноземних мов	2	
Разом		16	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
<i>1</i>	<i>2</i>		
1	Говоріння як усна форма мовлення	2	
2	Писемне мовлення як вид репродуктивного мовлення	2	
3	Психолого-лінгвістичні й методологічні основи аудіювання як рецептивного виду мовлення.	2	
4	Методика формування іншомовної компетенції в читанні	2	
5	Аналіз програми і підручників з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів / спеціалізованих шкіл	2	
6	Форми контролю і оцінювання знань учнів	2	
7	Типи і види уроків ІМ. Структура уроку ІМ. планування уроків ІМ.	2	
8	Дискусія. Досвід проведення уроків ІМ. Електронні ресурси.	2	
Разом		16	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	Диктант за тематичним глосарієм	Семинар 1 - 4	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 15. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	8
	Реферування/ Аналіз підручника	Семинар 1 -4	1 стаття – 1 реферування відповідно до плану та вимогам (Основна література №2)	8
	Усна відповідь на занятті	Семинар 1 - 4	Відповідь на семінарі, відповідно до теми – 3 бали	12
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	12			28
	Диктант за тематичним глосарієм	Семинар 6 - 8	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 15. Правильна відповідь	6

2			оцінюється у 0,2 бали.	
	Реферування / Аналіз підручника	Семинар 5 - 8	1 стаття – 1 реферування відповідно до плану та вимогам (Основна література №2)	8
	Усна відповідь на занятті	Семинар 5 - 8	Відповідь на семінарі, відповідно до теми – 3 бали	12
	Творчий проєкт	Семинар 8	Презентація інноваційної технології навчання іноземної мови з практичним завданням	2
	Підсумковий тест	Семинар 1 - 8	Кожне завдання практичної роботи за змістовим модулем оцінюється 1 бал з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається кількістю завдань в роботі.	4
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	12			32
Усього за змістові модулі контр. заходів	24			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Підсумковий контроль	Екзамен	Усна частина екзаменаційного білета передбачає розгорнуту та обґрунтовану відповідь на два питання. У разі дистанційної форми навчання екзамен проходить у тестовій формі через платформу Moodle та бесіда на платформі Zoom.	Виконання теста на платформі Moodle – 10 балів. Відповідь усна на теоретичні питання (форма бесіди) – 10 балів.	20
	Практичне індивідуальне завдання (ІЗ)	Індивідуальне завдання – виконання 2 практичних завдань (письмово) із подальшим захистом	ІЗ складається з 2 завдань, за кожне з яких студент може отримати до 10 балів, з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль	2			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Азимов Э. Г. Новый словарь методических терминов (теория и практика обучения языкам) / Э. Г. Азимов, А. И. Щукин. М. : «Икар», 2009. 448 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. редактор українського видання пед. наук, проф. Ніколаєва С. Ю]. К. : Ленвіт, 2003. 108 с.
3. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. К: Ленвіт, 2002. 328 с.
4. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та інші. К. : В.Ц. «Академія», 2010. 328 с.
5. Ніколаєва С. Ю. Ступенева система освіти в Україні та система навчання іноземних мов / С. Ю. Ніколаєва, О. П. Петрашук, Н. О. Бражник. К. : Ленвіт, 1996. 90 с.
6. Ружин К. М. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: теоретичні засади. Навчальний посібник у схемах і таблицях для студентів факультету іноземної філології освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / К. М. Ружин. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 115 с.

Додаткова:

1. Методика викладання іноземних мов: практикум для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» професійних спрямувань «Мова і література (німецька, французька, іспанська, російська)». Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 105 с.
2. Методика викладання іноземної мови в середніх навчальних закладах: навчально-методичний посібник до самостійної роботи здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра професійного спрямування «Мова і література (німецька, французька, іспанська)». Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 105 с.
3. Методика викладання іноземної мови в середніх навчальних закладах: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки філологія професійного спрямування «Мова і література (англійська, німецька, французька, іспанська)». Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 120 с.
4. Методика викладання іноземної мови у середніх навчальних закладах: тлумачний словник методичних термінів для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «філологія» освітньо-професійних програм «Мова і література (французька)», «Мова і література (німецька)», «Мова і література (іспанська)», «Мова і література (англійська)» / Укладачі: К.М. Ружин, О.А. Каніболоцька, Г.В. Ваніна. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 105 с.
5. Ружин К. М. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: формування іншомовної компетенції. Навчальний посібник у схемах і таблицях для студентів факультету іноземної філології освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / К. М. Ружин. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 96 с.
6. Ружин К. М. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: методика формування мовленнєвої компетенції у репродуктивних видах мовленнєвої діяльності. Навчальний посібник у схемах і таблицях для студентів факультету іноземної філології освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / К. М. Ружин. Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 91 с.
7. Ружин К. М. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: методика формування мовленнєвої компетенції у рецептивних видах мовленнєвої діяльності. Навчальний посібник у схемах і таблицях для студентів факультету іноземної філології освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / К. М. Ружин. Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 90 с.
8. Ружин К. М. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: організація процесу навчання іноземних мов. Навчальний посібник у

- схемах і таблицях для студентів факультету іноземної філології освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / К. М. Ружин. Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 104 с.
9. Ружин К. М. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: планування та контроль у навчанні іноземної мови. Навчальний посібник у схемах і таблицях для студентів факультету іноземної філології освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / К. М. Ружин. Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 94 с.

Інформаційні ресурси:

1. Storyboard: <https://www.storyboardthat.com/>
2. WordCloud: <https://www.wordclouds.com/>
3. MindMeister: <https://www.mindmeister.com>
4. Prezi: <https://prezi.com/>
5. Сценарії уроків та позакласних заходів з ІМ на фестивалі педагогічних ідей.
<http://festival.1september.rusubjects10subject=10>
6. З досвіду навчання лексики і граматики англомовні матеріали.
<http://www.onestopenglish.comsection.aspsectionType=listsummary&catid=58088>
7. З досвіду навчання читання, письма англомовні матеріали.
<http://www.onestopenglish.comsection.aspsectionType=listsummary&catid=59392>
- 8.